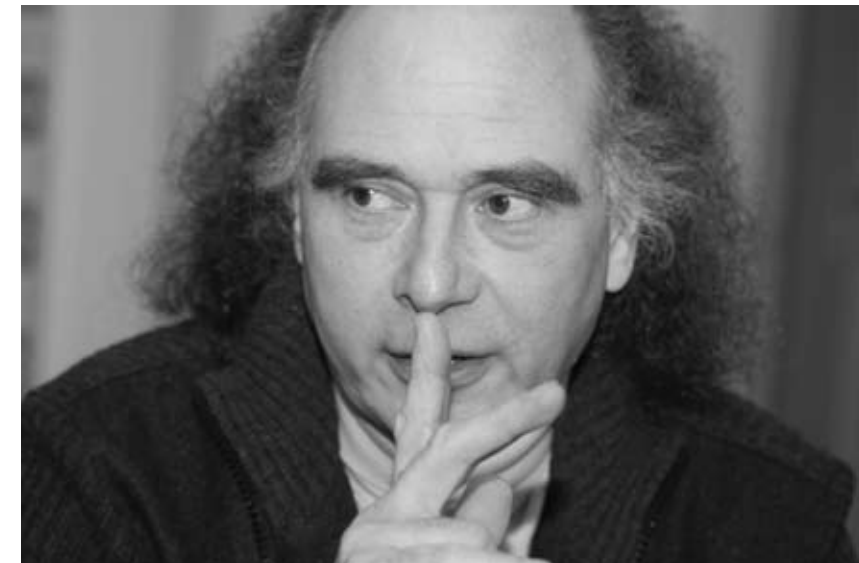

Frank Serlier

‘IK WIL GEZIEN WORDEN, IK HEB PUBLIEK NODIG’

Hij schreef en vertaalde talloze theaterstukken, woonde in elk denkbaar Europees land, reisde de wereld rond. Bezield visionair en duizendpoot, ijdeltuit en doordrammer. Zijn passie evolueerde van huisvesting voor het Rotterdamse volk, via scholing van de gewone man, naar cultuur voor de Apeldoornse burger. Zijn manifesteringsdrang bleek een constante: de barricade of de bühne, het is hem om het even. Zo gemakkelijk als hij destijds politiek bedreef, speelt hij nu de rol van Kwiebus in het Sprookjestheater te Voorst. Portret van Frank Serlier (59): idealist, autodidact, spraakwater.

En voor alles: Man met een Boodschap.

—
 INTERVIEW JUDITH WERMENBOL
 FOTOGRAFIE: MEDEA HUISMAN
 —

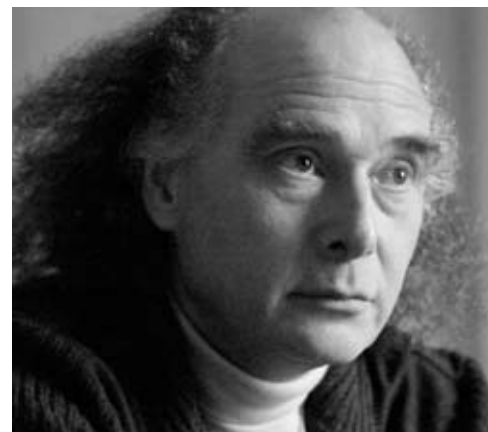
Hij belt me. “Een ramp is het. Een regelrechte ramp”. Frank (59) heeft griep, net als de rest van Nederland. Eigenlijk must the show go on, maar wie geen stem heeft begint niks op de planken. En zonder Kwiebus ook geen Snoezepoes. Ze zijn het zat, de kwetsbaarheid van hun duotheater. “We moeten snel uitbreiden, anders redden we het niet.” Een kweekvijver kan soelaas bieden: het coachen en regisseren van een groepje jonge mensen met een passie voor kleinschalig kindertheater. “Kindertheater, daar moet je tegen kunnen als acteur. Acteurs hebben een ego dat graag door grote-mensen applaus wordt gestreeld. Kinderen reageren veel subtieler, maar ook veel eerlijker: als ze er niks aan vinden gaan ze naar de wc. Waar je het voor doet is het kind dat na afloop met tranen in de ogen aan Kwiebus vraagt of het bij hem mag komen wonen.” Een opgaaft voor iemand voor wie de hang naar erkenning en applaus een leitmotiv is.

“Beslissingen nemen op grond van emotie en idealisme, dat zit er bij mij in”

Frank Serlier, kind uit een rood nest, groeit op in het naoorlogse Rotterdam. Zijn vader volgt zijn hart en geeft een veelbelovende boekhoudcarrière op voor een baan bij de vakbond. “Beslissingen nemen op basis van emotie en idealisme, dat zit er bij mij ook wel in”. Frank studeert voor personeelsfunctionaris, maar heeft meer belangstelling voor theater en film en als hij 22 is wordt hij bedrijfsleider van Het Venster, een art-house bioscoopje in Rotterdam. Willy Hofman, in die tijd producent van My Fair Lady en directeur van Het Venster wil een meer commerciële richting inslaan met het theater. Dat is tegen het zere been van Frank en uit protest tegen de gang van zaken zoekt Frank de publiciteit. Hij wordt op staande voet ontslagen. “Eerst denken, dan doen, dat heeft me nooit goed gelegen.” Uit deze tijd stamt ook zijn eerste zelfgeschreven stuk, getiteld Levende Doden - “een heel vervelend verhaal eigenlijk, en volkomen onbegrijpelijk”. Hij voert het op met zijn toneelgroep Try-Out, en de pers schrijft het de grond in. “Kun je je voorstellen hoe erg dat is voor iemand die bevestiging en waardering zoekt? Ik durfde me bijna niet meer te vertonen op straat”. Pas na klaterende recensies voor zijn regie van Samuel Beckett's Eindspel en voor de monoloog Zoostory van Edward Elbee, keert het vertrouwen terug. “Vanaf dat moment had ik werkelijk het geloof dat ik kon acteren”.

Intussen verdient Frank de kost als docent Maatschappijleer op een school voor lbo in de Rotterdamse achterstandswijk Spangen. Hij hoopt er zijn idealisme kwijt te kunnen, maar kan zijn leerlingen niet motiveren. Uit frustratie gooit hij het over een andere boeg: wie niet wil hoeft zijn lessen niet te volgen. De volgende dag is zijn klas leeg. Geen nood, Frank heeft andere plannen: hem is gevraagd wethouder van Ruimtelijke Or-

dening te worden voor de PvdA in de gemeente Spijkenisse. “Ik houd van invloedrijke posities, want in mijn idealisme ga ik voor resultaat. Als het vechten tegen de bierkaai is, ben ik weg zodra er een betere gelegenheid langs komt. Noem het opportunisme, een ander noemt het strategisch talent.” In 1973 wordt Frank er met zijn 26 jaar de jongste wethouder van Nederland. Zonder politieke ervaring en niet gehinderd door veel kennis van zijn portefeuille strijdt hij voor zijn ideaal: in maakbare groeistad Spijkenisse een mooie, leefbare plek creëren voor de kansarme bevolking van het toenmalige Spangen. “Dat is gelukt, ze zijn er allemaal naartoe verhuisd; het is nu geloof ik dan ook een van de meest criminele gemeenten van Nederland.” Zijn band met de PvdA verslechtert. “Die partijbijeenkomsten waren zo religieus dat het eng werd”. In 1977 wordt Frank directeur van de Volksuniversiteit Rotterdam, “product van het paternalistische geloof in de Ontwikkeling van de Arbeider”. Wanneer dat uitdraait op een financieel debacle

besluit Frank definitief te gaan voor het theater. Zijn vader reageert teleurgesteld. “Hij zei altijd: Je had wel minister kunnen worden! “Mijn eigen zoon Rinko begeleidde onze voorstellingen vroeger op de piano. Dat was zo puur, zo geweldig uniek. Hij straalde, de mensen genoten. Nu werk hij in de zorg”. Pijnlijke stilte. Het lijkt of Frank opbiecht dat zijn zoon in het Gevang zit. “Nee, ik ben trots op hem, hij is een geweldige verpleegkundige, daar niet van. Maar zonde blijft het”. Berustende houding van een ouder wiens kind hem niet opvolgt in de zaak.

“Typisch Frank Serlier: ik ben een observer”

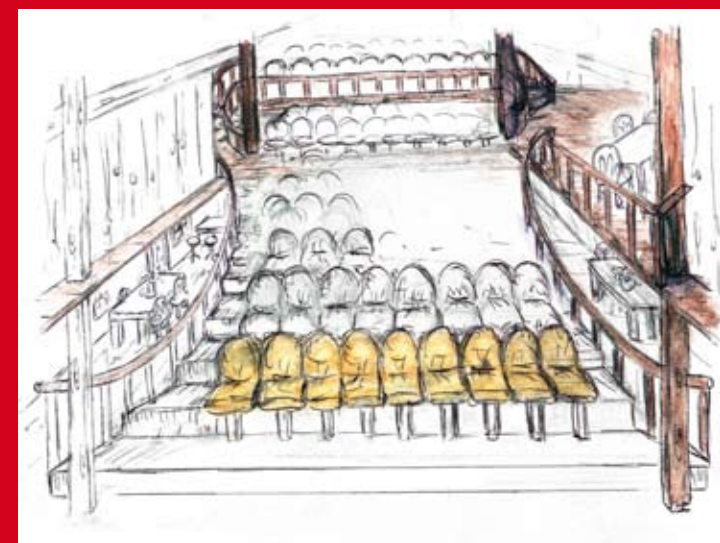
Frank's keuze voor theater vormt het startschot van een turbulente levensfase. De regisseur van John Lanting's Theater van de Lach, Alexander Doré, ontfermt zich over hem en neemt hem mee naar de repetities van het Londense National Theater. Frank maakt zich door kijken en luisteren het vak eigen. “Dat is Frank Serlier: ik ben een observer”. Terug in Nederland trekt Frank op met de Bollanden en stroopt Europa voor hen af, op zoek naar folkloristische dansgroepen. Ondertussen regisseert en choreografeert hij voorstellingen via het Nederlands Centrum voor

Amateur Toneel. In 1986 ontmoet hij zo Nanette den Haan, een eigenzinnige vrouw van 18 jaar met een peuter. Het blijkt een keerpunt. “Tot die tijd was mijn leven gewoon een leuk verhaal om te vertellen. Toen ik Nanette en haar zoon Rinko leerde kennen vond ik mijn bestemming”. Die bestemming blijkt een vast thuishonk, een geregeld gezinsleven en de oprichting van een Sprookjestheater. “Kindertheater is een vrouwengemeenschap: Nanette speelt Snoezepoes, de stagiaires zijn vaak vrouwen, de volwassen bezoekers zijn meestal vrouwen. Eigenlijk kon ik al nooit zo goed met mannen samenwerken. Kun je je mij voorstellen in de politiek van destijds, dat mannenbolwerk?”

“Apeldoorn moet ook leren groot te zijn in het kleine”

Wie even in het gezelschap van deze man verkeert kan dat uitstekend. “Nu, dat klopt ook wel. Ik denk soms nog steeds dat de wereld op mij zit te wachten. Vier jaar geleden stond ik daarom toch weer op het punt een politieke partij op te richten: De Kleinste Partij van Apeldoorn. Ik vind dat Apeldoorn ook eens moet leren groot te zijn in het kleine. Dus niet alleen Orpheus en CODA, maar ook de leuke, haalbare initiatieven die een stad daarnaast nodig heeft. Voor veel gewone mensen heeft Orpheus een hoge drempel, die voelen zich van zoiets vervreemd. En voor kinderen is het helemaal een onherbergzaam gebouw.” Kunst en cultuur teruggeven aan de Apeldoornse bevolking? “Juist, en dat doe je door de haalbare initiatieven die bestaan, die borrelen in de stad, te zoeken. Stimuleer die! Zo gaan mensen zelf weer verantwoordelijkheid voelen en die verantwoordelijkheid ook dragen. Voor het terugbrengen van dat besef is het vooral nodig, dat er iets flink fout gaat. De gemeente laat niets dat echt belangrijk is in het honderd lopen, en de burger rekent daar onbewust op. Het afschuiven van de eigen verantwoordelijkheid op de gemeentelijke overheid is killing voor de culturele ontwikkeling van een stad. Je zult het zien: pas als het echt misloopt, gaan burgers initiatieven oppakken.” En bij voorkeur natuurlijk op zijn Rotterdams: “- niet met spandoeken, maar met opgerolde mouwen”.

De theaterbeleving in Nederland is, zeker in vergelijking met die in andere landen, niet veel soeps. Worden jonge mensen hier nauwelijks opgevoed met theater, in een land als Groot-Brittannië krijgen ze het met de papepel in gotten. “Kinderen zouden al jong in aanraking moeten komen met laagdrempelig theater. Het Sprookjestheater is een fijne theaterbeleving voor kinderen, en dat onthouden ze. Een kind dat het theatergevoel positief beleeft gaat later ook makkelijker en meer naar theater. In die zin hebben wij een functie in de opvoeding van kinderen met theater. Inderdaad: ook nu zie ik een

Het Sprookjestheater

In Voorst, of liever: in het kleine landje Ozover, staat het Sprookjestheater, domein van Kwiebus, Snoezepoes, Klaar Wakker maar helaas ook van Xander, de Naarste Naarling. Koning Ozohoog zwaait er de scepter – althans dat denkt hij, want in feite is de Lentekoningin hem de baas. Zes brutale vragen aan Frank Serlier, beter bekend als Kwiebus.

Soms denk ik: Die Kwiebus, wat een zeurpiet! Krijg jij nou nooit eens genoeg van hem? “Kwiebus is een heel bewuste pedagogische keuze. Snoezepoes heeft altijd gekke ideeën en vertrouwt erop dat alles wel weer goedkomt. Kwiebus is de vaderfiguur, hij symboliseert de ouder en laat zien dat het simpelweg nodig is grenzen te stellen. Sinds kort filosofeert Kwiebus wel meer, dat doe ik zelf ook graag.”

Zijn de kinderfeestjes in het Sprookjestheater eigenlijk een succes?
“Nou en of! In het theater wordt de groepshierarchie doorbroken: het minder assertieve kind heeft precies evenveel kans op plezier als het kind dat altijd de “leider” is. Er is geen rivaliteit, iedereen in de zaal is gelijkwaardig en beleeft de voorstelling op zijn eigen manier.”

Klassieke sprookjes bevatten altijd een boodschap, een les. Zijn jullie ook zo braaf?
“Vroeger waren we veel belerender, dat werd doodsaai. Het accent is meer verschoven naar entertainment, maar nog steeds proberen we waarden als vriendschap, respect, verdraagzaamheid en liefde over te brengen.”

Hoe staat het met de financiën?
“Ik zou willen dat we eens van de geldzorgen af zijn. We zoeken al heel lang naar iemand die ons met zakelijke adviezen bij wil staan. Maar die persoon kunnen we niet in dienst nemen en ook niet meteen betalen; hij of zij zou bereid moeten zijn eerst zelf te investeren. Wie het Sprookjestheater groot maakt mag vervolgens natuurlijk ruim meeprofiten van het succes! Voor theatertours, merchandising en PR moet je contacten hebben, en vooral veel tijd. Die tijd hebben we niet, we zijn bezig met teksten en liedjes schrijven, decors en kleding maken, onderhoud van het gebouw; dat soort dingen”.

Jullie maken kindertheater, maar hoe haal je de ouders als klant binnen?
“Het gaat er in eerste instantie om iets te maken dat het kind leuk vindt, en niet direct de volwassene. Dat ligt best gecompliceerd: je moet niet voor de (groot)ouders willen spelen, maar tegelijkertijd moeten ze het wel

leuk vinden! Ze moeten er zelf immers ook naar kijken, lang stilzitten en geboeid blijven. Dus we houden er toch wel rekening mee.”

Hebben jullie concrete toekomstplannen?
“Sinds 9 februari 2006 geef ik les aan de opleiding Sociaal Cultureel Werk van ROC Aventus, richting Theater. Het vak heet Vertelkunst. Daarnaast zouden we graag een groepje jonge mensen om ons heen verzamelen met de ambitie iets te bereiken op het gebied van kindertheater. Die hoeven geen theaterachtergrond te hebben; stagiaires van die opleiding spelen bijvoorbeeld ook al wel eens mee. Ja, uitbreiding van onze theatergroep is dringend gewenst en essentieel voor de continuïteit van het Sprookjestheater.”

Deventerweg 24 – 26, 7383 AA Voorst telefoon 0571 262120
www.hetsprookjestheater.nl e-mail info@sprookjeshuis.nl
voorstellingen wo, za en zo 15.00 uur schoolvakanties: di, wo, do, za en zo 15.00 uur Zaal open vanaf 14.30 uur
Toegang 8 euro p.p. gratis reserveren, gratis parkeren

